

Metsäteollisuus ry
Ammattiliitto Pro ry
Puu- ja erityisalojen liitto
Paperiliitto r.y.
Sähköalojen ammattiliitto ry
METO - Metsäalan asiantuntijat ry
Ylemmät toimihenkilöt YTN ry

Metsäteollisuuden työntekijäliittojen ja työnantajaliiton yhteisiä elinkeinopoliittisia kannanottoja

Suomalaisen yhteiskunnan tulee ottaa tavoitteekseen edelläkävijän rooli kestävän biotalouden edistämisessä. Tämä tapahtuu uusiutuvaan ja hiilineutraaliin puuraaka-aineeseen pohjautuvien tuotteiden sekä palvelu- ja energiaratkaisujen määrätietoisella kehittämisellä sekä olemassa olevan metsäteollisuuden toimintaedellytysten turvaamisella.

Tämä tarkoittaa Suomessa puun käytön lisäämistä, puupohjaisten tuotteiden jalostusarvon nostamista, laajoja ja pitkäkestoisia biotalouden T&K-ohjelmien käynnistämistä, tuottavuuden nostamista tietotekniikan mahdollisuuksia hyödyntäen, aktiivista otetta EU-politiikassa sekä työelämän kehittämistä. Tarvittavat toimenpiteet edellyttävät valtiolta myös taloudellisia panostuksia metsäteollisuuden toimintaedellytysten turvaamiseksi ja parantamiseksi. Nämä toimet edistävät biotalouden kasvun myötä yhteiskunnan hyvinvointia ollen samalla myös ympäristönäkökulmasta perusteltuja.

Metsäpolitiikka

Puukaupan toimintaympäristöä on kehitettävä ja puuraaka-aineen tasainen saatavuus kilpailukykyisin kustannuksin on taattava. Suomessa on vahvistettava aktiivisen metsätalouden kannustimia tavalla, jossa metsät pidetään vahvassa kasvukunnossa ja puuta myydään aktiivisesti kestävän metsätalouden periaatteiden mukaisesti. Puu- ja metsäpalveluiden sähköistä kaupankäyntiä on edistettävä tavoitteena markkinoiden toiminnan sekä kustannustehokkuuden parantaminen.

Metsälörakenne on saatava nopeasti eheytymään ja metsätilojen keskikoko kasvuun. Yksityismetsänomistuksen siirtymistä iäkkäiltä eläkeläismetsänomistajilta nuoremmille ammattimaisesti tai yrittäjäpohjaisesti toimiville metsätalousyrittäjille on edistettävä.

Tämän tulee pohjautua metsätaloutta aktivoivan sekä metsälörakennetta eheyttävän sukupolvenvaihdoksen verohuojennukseen. Sen lisäksi on otettava käyttöön muita markkinoiden toimintaa parantavia nopeavaikutteisia ja pitkäjänteisiä vero- ja muita kannustimia.

Luovutusvoiton verohuojennus on otettava käyttöön kaupoissa, joissa tilakoko kasvaa. Yhteismetsäomistukseen liittyvät esteet ja hidasteet on poistettava. Yhteismetsiin liittymisen houkuttelevuuden parantamiseksi yhteismetsäomistukseen on kohdistettava määräaikaista verohelpotuksia. Metsätalouden verotuksen tulee olla pitkävaikutteista, ei poukkoilevaa. Metsävaratietoja on käytettävä tehokkaasti.

EU:n eri politiikkojen alueilta tuleva ja kotimaisen puun käyttöön kohdistuva tarpeeton ja kilpailukykyä heikentävä ylimääräinen sääntely on estettävä. Suomalainen metsänhoito on kestävä ja globaalissa mittakaavassa hyvin hoidettua.

EU:n metsien käyttöön vaikuttavien politiikkojen on jatkossa parannettava suomalaisen metsäsektorin toimintaedellytyksiä ja puun lisäkäytön kilpailukykyä (kestävyysskriteerit biomassalle, LULUCF ja Durban, puun hiilineutraalisuus jne.). Lisäksi on otettava huomioon, että suomalaisista metsistä tuotetut biopolttoaineet on tuotettu täysin uusiutuvasta puuraaka-aineesta, joka ei kilpaile ruoantuotannon kanssa.

Logistiikka ja infrastruktuuri

Rikkidirektiivi astuu voimaan vuonna 2015. Alkuvuosina polttoaineen vaihto kalliimpaan vähärikkiseen on ainut laajasti käytettävissä oleva toteutuskeino. Se aiheuttaa metsäteollisuudelle vähintään 200 miljoonan euron lisäkustannukset vuosittain. Rikkidirektiivin velvoitteista teollisuudelle aiheutuvat lisäkustannukset on kompensoitava. Nopeavaikutteisia kompensointikeinoja ovat muun muassa päästökauppakompensaatio, energiaverojen kohtuullistaminen, rataveron poisto, dieselveron palautusjärjestelmä, väylämaksujen poisto sekä toimintatuki ulkomaankaupan kuljetuksiin. Tämän rinnalla on panostettava nesteytetyn maakaasun infrastruktuurin kehittämiseen ja rakentamiseen, biopolttoaineiden kehittämiseen sekä ympäristöinvestointitukiin ympäristöystävällisiin alusinvestointeihin ja rikkipesureiden ja mahdollisten muiden teknisten ratkaisujen jälkiasennukseen.

Uusia liikennehankkeita on aloitettava liikennepoliittisen selonteon linjausten mukaisesti. Raakapuuterminaali- ja kuormaustaikkaverkosto on toteutettava kokonaisuudessaan. Raideliikenteen toimivuutta on parannettava ja alemman tieverkoston rappeutuminen estettävä riittävällä rahoituksella.

Puu- ja hakekuljetusajoneuvojen mittoja ja massoja on kasvatettava liikenne- ja viestintäministeriön esityksen mukaisesti tuottavuuden, kustannustehokkuuden ja kilpailukykyyn parantamiseksi. Suomessa on myös panostettava strategisesti keskeisten satamien liikenneyhteyksiin. Lisäksi on panostettava pehmeillä mailla käytettävän korjuukaluston sekä alempiasteisilla teillä käytettävän kuljetuskaluston kehittämiseen.

Liikenteen uusia ympäristövelvoitteita valmisteltaessa on tehtävä riittävät ja laaja-alaiset arvioinnit esitysten vaikutuksista metsäteollisuuden kilpailukykyyn. Merenkulun taloudellisten ohjausjärjestelmien, kuten päästökaupan, lähtökohtana on oltava maailmanlaajuinen, tasapuoliset kilpailuolosuhteet tarjoava järjestelmä.

Ilmasto ja energia

Ilmastopolitiikassa on pyrittävä globaalin ongelman ratkaisemiseksi maailmanlaajuiseen ja mahdollisimman kattavaan ja elinkeinoelämän kannalta tasapuoliseen ratkaisuun. EU:n yksipuolinen eteneminen ei ratkaise maailmanlaajuisista ilmastonmuutosta. EU:n päästökaupassa metsäteollisuuden hiilivuotostatus on säilytettävä jatkossakin. EU:n päästökauppa on toteutettava siten, että se takaa toimijoille pitkäjänteisesti vakaan ja ennustettavan toimintaympäristön. Niin maailmanlaajuisessa kuin EU:n ja Suomen ilmastopolitiikassa tulee tunnustaa ja antaa arvo uusiutuvan puuraaka-aineen myönteisille ilmasto-ominaisuuksille muun muassa puurakentamisessa.

Energiapolitiikan osalta Suomessa on säilytettävä mahdollisimman monipuolinen energiavalikoima. Uusiutuvien energialähteiden käytön edistämiseksi tulee edetä tavalla, joka turvaa metsäteollisuuden kohtuuhintaisen ainespuun saatavuuden.

Turpeen tuotannon ja käytön edellytykset on turvattava. Turve on kotimainen polttoaine, sen korvaaminen fossiilisilla polttoaineilla heikentäisi työllisyyttä ja kauppatasetta. Turpeen saatavuus ja kilpailukyky suhteessa kivihiileen on turvattava. Turpeen tuotannon ympäristöhaittojen minimointiin on panostettava. Ympäristösuojelulain uudistus ei saa vaarantaa turvetuotantoa ja sen toimintaedellytyksiä.

Metsäteollisuuden energiatehokkuuden edistämiseksi energiatehokkuussopimukset ovat myös jatkossa paras ohjauskeino.

Hallitusohjelman mukaisesti energiavaltaisen teollisuuden energiaverotus tulee alentaa EU:n sallimalle minimitasolle. Windfall-verosta aiheutuisi metsäteollisuudelle yli 50 miljoonan euron vuotuinen lisäkustannus, joka ei ole vyörytettävissä maailmanmarkkinoilla hinnoiteltuihin metsäteollisuustuotteisiin. Tästä syystä windfall-veroa ei tule ottaa käyttöön.

Puurakentaminen

Puun käyttöasteen ja puurakentamisen lisääntyminen edesauttaa ilmastotavoitteiden saavuttamista. Samalla alan kilpailukyky ja työllisyys paranee. Kotimaisen puun kokonaiskäyttöastetta on nostettava, puukerrostalojen rakentamisen markkinaosuutta kasvatettava 10 prosenttiin ja puun käyttöä on lisättävä rakentamisen hiilijalanjäljen pienentämiseksi.

Tasavertaiset kilpailuedellytykset on luotava kaikille materiaaleille. Puu on otettava mukaan julkisiin hankkeisiin kiintiöillä (Senaatti) Julkisesti tuettujen hankkeiden rakennuttajille on saatava velvoite kysyä myös puuvaihtoehtoa (ARA). Myös pienet toimijat on otettava mukaan kilpailuun ja julkisten hankintojen periaatteet uusittava. Puun käyttö on otettava huomioon kaavoituksessa.

Korjausrakentamiseen on saatava vauhtia energiatehokkuusdirektiivin soveltamisesta. Suomessa tulee laatia kunnianhimoinen energiatehokkaan korjausrakentamisen tiekartta.

Kauppa- ja kilpailupolitiikka

Venäjän WTO-jäsenyyden ongelmakohdat on poistettava ja markkinat on saatava toimimaan puuraaka-aineen saannin takaamiseksi suomalaisille tehtaille sekä suomalaisen metsäteollisuuden tuotteiden kilpailuaseman varmistamiseksi Venäjän markkinoilla.

Laillisen puutavaran, puutuotteiden ja puupohjaisten tuotteiden esteetön kulku EU-markkinoille ja EU-markkinoilla on varmistettava (FLEGT -lisätoimiasetuksen toimeenpano vuonna 2013). Uusia tukia, jotka vääristäisivät kilpailua puumarkkinoilla, ei tule ottaa käyttöön. Tasapuolinen markkina-asema on taattava kaikille toimijoille – myös kotimaan puu- ja metsäpalvelumarkkinoilla.

Innovaatiot ja tutkimus

Uusien innovaatioiden edellytyksenä ovat aiempaa suuremmat panostukset T&K -toimintaan sekä kannattava ja kilpailukykyinen perusteellisuus.

Julkisen sektorin T&K-panoksia (yliopistot, tutkimuslaitokset, TEKES ja Suomen Akatemia) on ohjattava suomalaista elinkeinoelämää paremmin tukeviksi.

Kuitu- ja puupakkausten sekä paperinjalosteiden tuotekehitystä on tuettava, jotta uusiutumattomia pakkausmateriaaleja voidaan korvata kuitupohjaisilla, uusiutuvilla materiaaleilla.

Metsäteollisuuden monipuolistamiseksi on käynnistettävä perustutkimus- ja teknologiaohjelmat, joilla vahvistetaan edellytyksiä siirtyä kestävään biotalouteen ja laajamittaiseen uusiutuvien raaka-aineiden käyttöön.

Suomen on vaikutettava kansainvälisellä tasolla systemaattisesti (EU, globaali) puupohjaisen biotalouden edistämiseksi.

Yliopistojen, VTT:n ja Metsäntutkimuslaitoksen roolit ja työnjako on selkeytettävä mm. yhdistämällä toimijoita soveltuvin osin. Yhteistyötä on lisättävä tutkimuslaitosten, yliopistojen, oppilaitosten sekä teollisuuden välillä.

Ympäristö

Kotimaista ympäristösääntelyä ei saa säätää EU-vaatimustasoa kireämmäksi silloin, kun se heikentäisi vientiteollisuuden ja muun elinkeinoelämän kilpailukykyä. Lisäsuojelutoimet on kohdistettava luonnonarvoiltaan arvokkaimpiin kohteisiin ja vapaaehtoisuuteen perustuvien menetelmien avulla, esimerkiksi METSO -ohjelma.

Talousmetsien käsittelyssä metsien käytön hyväksyttävyyttä saadaan varmistettua talousmetsien luonnonhoidon menetelmien monipuolisen ja osaavan käytön avulla. Massa- ja paperiteollisuuden Best Available Techniques (BAT) -vertailuasiakirjan päivityksessä päästötasot on asetettava realistiselle ja saavutettavissa olevalle tasolle, jotta lisäkustannukset ovat suomalaiselle metsäteollisuudelle kohtuullisia.

Ympäristön suojelussa luonnonarvoja voidaan ottaa huomioon nykykeinoin ja niitä kehittämällä. Ympäristön suojelulakiin (YSL) ei pidä sisällyttää luonnonarvojen huomioon ottamista. Tärkeintä on, että ei vaaranneta tai vaikeuteta metsäteollisuuden raaka-ainehuoltoa tai turpeeseen perustuvaa polttoainehuoltoa. Teollisuuspäästödirektiivin (IED) määräyksiä ei saa kansallisesti tiukentaa ja direktiivissä olevat joustot on otettava täysimääräisesti käyttöön.

Jätteiden hyötykäytön edellytyksiä on parannettava. Resurssitehokkuuden mittareiden määrittelyssä EU:ssa on varmistettava kansallisten intressien toteutuminen ja kansallisen materiaalitehokkuusohjelman valmistelussa huomioitava metsäteollisuuden materiaalitehokkuus. On varmistettava, että vedenkäyttöä koskevat aloitteet EU:ssa tukevat suomalaisen metsäteollisuuden kilpailukykyä. Lisäksi ilman laatuun liittyvät aloitteet eivät saa aiheuttaa nykyinsäädännön lisäksi ylimääräisiä vaatimuksia teollisuudelle.

Osaaminen ja koulutus

Alan vetovoimaa on parannettava, jotta saadaan motivoituneita opiskelijoita alalle. Koulutuksen keskeisiä aloja ovat puurakentaminen, pakkaaminen, painettu viestintä, energiantuotanto, biopohjaiset tuotteet, polymeeri- ja puukemia, puuntyöstöautomaatio, kansainvälinen markkinointi sekä puunhankinta ja metsätalous.

Ammattikorkeakoulutuspaikkoja on oltava riittävästi. Ammatillisen ja korkeakoulutuksen on annettava riittävä osaaminen työpaikan hankkimiseen. Tutkintojen on annettava myös sellaista osaamista, joka ei ole sidoksissa yhteen työalaaan. Alan koulutuslaitosten opettajien työelämäosaamista on kehitettävä. Työympäristön ja johtamisen parhaiden käytäntöjen edistämiseen on panostettava koulutuksessa. Tämä voisi tapahtua esimerkiksi työhyvinvointikortin ja työturvallisuuskortin kouluikäisen hankkimisen myötä.

Puuhuollon toimivuutta uhkaavaan kuljettajapulaan on tartuttava viipymättä. Metsäalan kuljettajakoulutusjärjestelmä on arvioitava uudelleen sekä uudistettava tavalla, jossa elinkeinoelämän tarpeet ohjaavat koulutusta. Koulutus on organisoitava tehokkaasti ja opetusviranomaisten on koordinoitava koulutuksen hallintoa kokonaisvaltaisesti.

Aikuskoulutusta on lisättävä ja laajennettava. Näyttötutkintojärjestelmää on hyödynnettävä nykyistä enemmän aikuisten kouluttamisessa.

Alan kansainvälisyyden tarjoamien urakehitysmahdollisuudet on tuotava paremmin esille ja kansainvälisyysmahdollisuuksia on markkinoitava paremmin alan imagon parantamisessa ja koulutushalukkuuden parantamisessa.

Puurakentamisen osaaminen on nostettava kaikilla koulutustasoilla vastaamaan kasvavaa kysyntää. Huippuosaaminen on turvattava perustamalla puuarkkitehtuurin, puurakenteiden sekä paloturvallisuuden professuurit.

Yliopistojen ja korkeakoulujen profiloitumista, kansainvälistymistä ja yhteistyötä elinkeinoelämän kanssa on tuettava uudistamalla ohjausta ja rahoituskriteereitä.